O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

NamMQI
O'quv-uslubiy boshqarma
№ 232
«30» 08 2024 y.

"Tasdiqlayman"
Namangan muhandislik-
qurilish instituti rektori
_______ Sh.T.Ergashev
2024-yil "30" 08

MIKROIQTISODIYOT-2

FANNING O'QUV DASTURI

Bilim sohalari:	400 000 -	Biznes, boshqaruv va xuquq
Ta'lim sohalari:	410 000 -	Biznes va boshqaruv
Mutaxassislik:	70410102 -	Iqtisodiyot

Namangan-2024

	Fan/modul' kodi MIKIQ-21105	Oquv yili 2024-2025	Semestr 1	Kreditlar 6	
	Fan/modul' turi Majburiy fanlar	Ta'lim turi O'zbek		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil Ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Mikroiqtisodiyot-2		74 (30 m / 44 a)	76	180

2. **I. Fanning mazmuni**

Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda strategik qarorlarni qabul qilish, mukammal va nomukammal raqobat, muvozanat va farovonlik, umumiy muvozanat nazariyasi, ayirboshlash, raqobatli bozor tizimlari va ishlab chiqarishning mohiyatini tadqiq etish, iste'molchilar hatti-harakati, afzal korish va naflilik; iste'molchi muammosi; bilvosita naflilik va iste'mol xarajatlari; iste'molchilar talabi xususiyatlarini organish usullari boyicha bilim, konikma va malaka shakllantirishdir.

Fanning vazifasi - talabalarga iste'molchilar hatti-harakati nazariyasini chuqurroq o'rganishga bag'ishlangan; afzal korish va naflilik; iste'molchi muammosi; bilvosita naflilik va iste'mol xarajatlari; iste'molchilar talabi xususiyatlari; aniqlangan afzalliklar va noaniqlik, iste'molchining bozordagi harakatini, iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish kabi masalalarni, bozordagi talab va taklif tog'risidagi statistik ma'lumotlar asosida bozorni tahlil qilish asosida xulosalar chiqarishni orgatishdan iborat.

Fanning asosiy vazifalari quyidagilarni oz ichiga oladi:

- ➢ Iqtisodiy malumotlarni qayta ishlash jarayonida asosiy iqtisodiy korsatkichlardan foydalana olishni orgatish;
- ➢ Iqtisodiy tahlil qila olishni orgatish;
- ➢ Iqtisodiy g'oyalarni yozma ravishda mantiqiy va aniq tasvirlashni orgatish;
- ➢ Iqtisodiy tadqiqot olib boorishda iqtisodiy konsepsiyalarni qollay olishni orgatish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.I. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Mikroiqtisodiyot-2 fanning predmeti va o'rganish usullari

Fanning maqsadi va vazifalari, Fanning predmeti va o'rganish usullari Bozor: optimallashtirish va muvozanatlilik

2-mavzu. O'yinlar nazariyasi

Strategik qarorlarni qabul qilish. Toliq axborotga ega statik strategik oyinlar. Notoliq axborotga ega statik strategik oyinlar. O'yinning keng shakllari

3-mavzu. Raqobat strategiyalari

Dominantlik strategiyasi, Nesh muvozanati, Mahbus dilemmasi, Aralash strategiyalar

4-mavzu. Umumiy muvozanat va Xususiy muvozanat

Qisqa va uzoq muddatli muvozanat, Sof monopoliya. Bozorning Pareto samaradorligi, Kurno boyicha oligopoliya, Bertran oligopoliyasi, Monopolistik raqobat, Raqobatli bozor samaradorligi. Umumiy muvozanat, Ayirboshlash samaradorligi, Adolatlilik va samaradorlik, Ishlab chiqarish samaradorligi, Umumiy muvozanat va farovonlik iqtisodiyoti

5-mavzu. Iste'molchi tanlovi nazariyasi

Iste'molchining afzal korishi va "afzal korish" aksiomasi, Befarqlik chiziqlari, afzal korish bilan befarqlik chiziqlari ortasidagi bog'liqlik, Standart afzal korish. Chekli almashtirish normasi (MRS), Optimal tanlov va iste'molchi talabi Afzal korishga misollar, Kvazichiziqli va Kobba-Duglas boyicha afzal korish Aniqlangan afzal korish. Uning zaif (WARP) va kuchli (SARP) aksiomalari

6-mavzu. Byudjet chegarasi va byudjet chizig'i

Byudjet chegarasi xususiyatlari va byudjet chizig'ining ozgarishi Daromad va almashtirish samarasi

7-mavzu. Ishlab chiqaruvchi nazariyasi

Ishlab chiqarish (izokvanta, chekli texnologik almashtirish normasi), Izokosta va ishlab chiqarish xarajatlarini minimalashtiruvchi omillar sarfini aniqlash, Ko'lam samarasi.

8-mavzu. Xarajatlar turlari

Firma xarajatlarini minimallashtirish, Ko'lam qaytimi va xarajatlar funksiyasi, Qisqa va uzoq muddatli xarajatlar, O'zgarmas, kvazi o'zgarmas va qaytmaydigan xarajatlar

9-mavzu. Vaqtlararo tanlov

Byudjet chegarasi, Iste'molga nisbatan afzal ko'rish

10-mavzu. Taqqoslama statistika

Taqqoslama statistika, Bir necha oraliqlar uchun joriy qiymat, Joriy qiymatni qo'llash.

11-mavzu. Inflyatsiya

Inflyatsiya, Joriy qiymat, Obligatsiyalar

12-mavzu. Bozordagi muvozanatlilik va bozor talabi

Talab va taklif egri chiziqlari. Bozor muvozanati, Individual va bozor talabi. Teskari talab funksiyasi. Bozor muvozanati: ikkita xususiy hol. Talab va taklifning teskari egri chiziqlari, Soliqlar va ularni boshqaga o'tkazish. Soliqqa tortilganda "o'lik" yukni yo'qotilishi. Pareto bo'yicha samaradorlik

13-mavzu. Ijtimoiy farovonlik nazariyasi va tashqi samara

Ijtimoiy farovonlik funksiyasi, shlab chiqarish bilan bog'liq tashqi samaralar, Ijobiy va salbiy tashqi samaraga ta'sir qilish

14-mavzu. Ijtimoiy nemat

Ijtimoiy nematni taqdim etish yo'llari, Bozor ojizligi va iqtisodiyotga davlat aralashuvi

15-mavzu. Asimmetrik axborot

Assimetrik axborot sharoitida tanlov, Bozordagi asimmetrik axborotlarni bartaraf etish yo'llari, Prinsipal agent muammosi va sub'ektiv risk

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Fanning predmeti va o'rganish usullari
2. Oyinlar nazariyasi
3. Raqobat strategiyalari
4. Raqobat strategiyalari
5. Xususiy muvozanat
6. Umumiy muvozanat
7. Iste'molchi tanlovi nazariyasi
8. Byudjet chegarasi va byudjet chizig'i
9. Byudjet chegarasi va byudjet chizig'i
10. Ishlab chiqaruvchi nazariyasi
11. Xarajatlar turlari
12. Xarajatlar turlari
13. Vaqtlaro tanlov
14. Taqqoslama statistika
15. Taqqoslama statistika
16. Inflyatsiya
17. Bozor talabi
18. Bozordagi muvozanatlilik
19. Ijtimoiy farovonlik nazariyasi va tashqi samara
20. Ijtimoiy farovonlik nazariyasi va tashqi samara
21. Ijtimoiy ne'mat

22. Asimmetrik axborot

Amaliy mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida otilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi hamda Amaliy mashg'ulotda mavzular boyicha misol va masalalar yechish yoki obektga chiqib organish maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Byudjet cheklovi, afzal korish va naflilik.
2. Raqobatli bozor tizimlarida muvozanat.
3. Ishlab chiqarishda muvozanat.
4. Daromadlar tengligi nazariyasi va daromadlarni maksimallashtirish mexanizmi.

Mustaqil ozlashtiriladigan mavzular boyicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

3. **V. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari**

Fanni ozlashtirish natijasida talaba:

✓ talaba mukammal va nomukammal raqobat, muvozanat va farovonlik, xususiy muvozanat umumiy muvozanat tog'risida; ayirboshlash, raqobatli bozor tizimlari va ishlab chiqarishning mohiyatini tadqiq etish tog'risida; iste'molchilar hatti-harakati nazariyasi tog'risida; afzal korish va naflilik; iste'molchi muammosi; bilvosita naflilik va iste'mol xarajatlari; iste'molchilar talabi tog'risidagi qoidalari haqida ***tasavvur va bilimga ega bolishi***;

✓ talaba mikroiqtisodiy muammolarni tavsiflash qaysi nazariy modelga mos kelishini tanlash va ularga nazariy modellarni iqtisodiy hodisalarga nisbatan mustaqil qollay olish, holatni tahlil va prognoz qilish boyicha ***konikmalariga ega bolishi***;

✓ talaba raqobatdosh ishlab chiqaruvchilar xarajatlar tog'risida; minimallashtiradigan ishlab chiqarish hajmini qanday tanlashi tog'risida; ishlab chiqarish hajmi ozgarganda xarajatlar qanday ozgarishi tog'risida; ijtimoiy tanlov va farovonlik iqtisodiyoti tog'risida; ma'naviy risk va printsipal-agent muammosi, notog'ri tanlov, rag'batlar va shartnomalar mazmuni tog'risida aniq ***malakalariga ega bolishi kerak.***

4. **VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:**

- ma'ruzalar;
- real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish;
- esse, tezis va maqola yozish;

	• vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) echish; • jarayonli – yonaltirilgan ta'lim; • muhokamalarda ishtirok etish; • kichik guruhlarda ishlash; • loyiha ishi bajarish; • mustaqil ishlarni bajarish; • taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni echish; • sorov otkazish.
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Geoffrey A. Jehle and Philip J. Reny. Advanced Microeconomic Theory. Third Edition, Pearson Education Limited 2018. 2. Pindyck S. Robert, Daniel l. Rubinfeld. Microeconomics. Global Edition. – Copyright 2018, Pearson Education Limited 2018. 3. Андрей Мас-Колелл, Майкл Д.Уинстон, Джерри Р.Грин. Микроэкономическая теория. Книга-1,2.–М.: Издательский дом. "Дело" РАНХиГС, 2016 -736 с. 4. Salimov B.T., Yusupov.M.S., Ishnazarov.A. Mikroiqtisodiyot-2. –T.: Iqtisodiyot, 2019. – 165 b. **Qo'shimcha adabiyotlar** 1. Микроэкономика: практический подход: учебник, под ред. Грязновой А.Г., Юданова А.Ю. 5-е издание. М.: КНОРУС, 2009. - с. 704. 2. Salimov.B.T., Mustafakulov.Sh.I., Sultanov.B.T., Yuldoshev.G'.T. Mikroiqtisodiyot: masalalar toplami (o'quv qo'llanma) – T.:TDIU, 2018. - 202 b. **Axborot manbaalari** 1. www.gov.uz – Ozbekiston Respublikasi hukumat portali. 2. www.lex.uz – Ozbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.mineconomy.uz (Ozbekiston Respublikasi Iqtisodiyot vazirligi) 4. www.mehnat.uz (Ozbekiston Respublikasi Mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirligi) 5. www.mf.uz (Ozbekiston Respublikasi Moliya vazirligi) 6. www.stat.uz (Ozbekiston Respublikasi Davlat statistika qomitasi) 7. www.ima.uz (Ozbekiston Respublikasi Intellektual mulk agentligi)

	8. www.academy.uz (Fanlar akademiyasi)
7.	**Namangan muhandislik – qurilish instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.**
8.	**Fan/modul' uchun ma'sullar:** O.Aripov – NamMQI "Iqtisodiyot" kafedrasi mudiri, i.f.d. DSc. E.Jurayev – NamMQI "Iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti, i.f.f.d. PhD. Sh.Ibrogimov – NamMQI "Iqtisodiyot" kafedrasi katta o'qituvchisi, i.f.f.d. PhD.
9.	**Taqrizchilar:** M.Isakov – NamMQI "Iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti, i.f.n. D.Baymirzayev – NamDU "Menejment" kafedrasi mudiri dotsenti, i.f.f.d. PhD.